

מחיצתא, ודוקא ר' יוחנן לא סבירא ליה הכי אבל ר' אלעזר ס"ל הכי כדאיתא לעיל (כ' א').

ומ"מ לא אמר רבי יוחנן אלא בירושלים וכיוצא בה דבקעי בהם תמיד להדיא והדרך סלולה שם לרבים להשתמש לעבור שם תדיר, אבל במבואות המפולשין לרשות הרבים שאין בקיעתם תדירה וסלולה להדיא אע"פ שבוקעין בה לא מבטלי מחיצתא דפתחים, והראיה ממתניתא דפ"ק (ו' א') דחנניה ות"ק אליבא דב"ה דאיפליגו כיצד מערבין רשות הרבים דחנניה מכשירו בדלת אחד מכאן ואע"פ שאינה ננעלת ולתנא קמא אפילו בצורת פתח ולא פליג עלה ר' יוחנן, אדרבה פרכינן התם מהא דרבי יוחנן דירושלים ומשום האי פירכא אוקימנא במבואות המפולשין לרשות הרבים כלומר שאין הדרך סלולה שם אלמא מודה ר' יוחנן בהא, ולא עוד אלא דההיא שקלא וטריא אליבא דר' יוחנן היא דאוקימנא בהכי, ומימרא דרב יהודה דאוקמה בבקעה מכאן ובקעה מכאן (ע"י לעיל ז' א'), ואילו לר' אלעזר תלמידו הוא סבירא ליה הכא כרבנן דלא אתו רבים ומבטלי מחיצתא ואפילו במקום שהדרך סלולה שאין להם מעבר אחר, והא דפסי ביראות ג"כ הדרך סלולה היא לזמן שעוברין בו דבקעי בה רבים להדיא כאדם שעובר בדרכו הסלולה, והיא הנותנת שאין הלכה כרבי אלעזר דהתם פרכינן מדרבי יוחנן וכולהו שמעתתא דהתם סלקן אליבא דידה.

ושמעין הכא דכל שהדרך סלולה ועשויה לכך, אין הפרש (כאן) [בין] שיהא רחב ט"ז אמה או פחות, דהא פרכינן מירושלים שהוא רחב ט"ז אמה ותשמיש הרבים גדול לפסי ביראות שאינם רחבים אלא י"ג אמה ושליש לכל היותר אלמא כי הדדי נינהו.

ורמי דר' יהודה אדר' יהודה כו' עד אמרו לו אין מערבין רשות הרבים בכך קשיא דר' יהודה אדר' יהודה וקשיא דרבנן אדרבנן. פירוש קשיא דר' יהודה אדר' יהודה דגבי פסי ביראות אמר דאתו רבים ומבטלי מחיצתא ובמבוי זה דלא מבטלי ליה, ואפ"י תימא שאחד מאלו רחב מחבירו אין בכך כלום לפי מה שאמרנו, וכל שכן אם אתה מעמיד ברייתא במבוי שהוא רשות גמורה כדברי רש"י ז"ל דקשיא טפי דברשות רחב ט"ז אמה אמר רבי יהודה דלא אתו רבים ומבטלי מחיצתא [ובפסי ביראות אמר דמבטלי מחיצתא, וקשיא דרבנן אדרבנן דבמתני' גבי פסי ביראות ס"ל דלא אתו רבים ומבטלי מחיצתא] והכא בברייתא אמרו שאין מערבין רשות הרבים [בכך], וליכא למימר דשאני הכא שהוא רחב ט"ז, חדא דהא פרישנא דהא לא

דאיהו קרי אריך כשהוא בית סאתים על בית סאתים וקורא קטין כשאינו אלא סאתים היאך אפשר לקרוא לזה ארוך אחר שהוא מרובע היה לו לומר גדול וקטן איכא בינייהו, ועוד כיצד הוא אומר דאע"ג דבעלמא לא שרי רשב"א אלא בית סאתים לא אסר משום גזירה (אלא) בית סאתים על בית סאתים, הא ודאי כל מה שהוא אוסר בעלמא יש לו לגזור כאן כיון דאית ליה גזירה ולמה לא יחוש שמא יבא לעשות בעלמא קרפף מאה על מאה, ועוד דבירושלמי הביאו דברי רשב"א ולא הזכירו בו אלא (מ)בית סאתים וכן אמרו שם רשב"א אומר באר שיש בה סאתים אינו צריך להרחיק ממנה אלא מלוא ראשה ורובה של פרה אלמא לא אמר רשב"א בית סאתים על בית סאתים אלא לומר שיהו מרובעות אבל לא התיר אלא בית סאתים, וכך פירש"י ז"ל והסכימו בתוספות.

כאן הודיעך כוחה של מחיצה. פירוש דלא אמרינן דאתו רבים ומבטלי מחיצתא, ואקשינן כאן וסבירא ליה. פ"י דמסתמא כל שאמר כאן הודיעוך חכמים סתמא משמע דהכי [סבירא] ליה כותייהו, והאמר רבה בר בר חנה אמר ר' יוחנן ירושלים אלמלא דלתותיה ננעלות בלילה. פ"י וכל שדלתותיה ננעלות בלילה נדון כסתומה גמורה ומחיצה שלימה וכאילו יש כאן ד' מחיצות, שהרי לצפון ולדרום יש מחיצה ולמזרח ולמערב פתחים ודלתות, ואלמלא כן היו חייבין עליה משום רשות הרבים, פ"י מבואות ירושלים [דין] רשות הרבים יש להם דהא אית להו י"ו אמה רוחב והוא דרך לששים רבוא [שהרי רוכלת] כל העמים היא וכן (ברחיה) [דרכיה] מפולשין ומכוונין זו במזרח וזו במערב זו בצפון וזו בדרום שזה דין רשות הרבים במבואות המפולשין כדפרש"י ז"ל כאן ובמסכת שבת, מ"מ שמעינן אליבא דר' יוחנן דדלתות דוקא מצילות ירושלים מדין רשות הרבים הא לאו הכי (אין) [יש] להם דין רשות הרבים ואע"פ שיש שם במזרח ומערב פתחים גמורים לא חשיבא סתימא דאתו רבים ומבטלי מחיצתא, פ"י לא שיבטלו מחיצות שלימות של צפון ודרום דהא אמאי, אלא שמפילין מחיצות שבמזרח ומערב כיון שבוקעין בהם תדיר דרך הפתחים וכאילו אין שם פתח ולא שום גפופי והיו פרוצין במלואם, ולא יועילו צורת פתחים ולא גפופי, דלא סגי' דמזרח ומערב שבירושלים כולם היו פרוצים במלואם בפתחים אלא ודאי כדאמרן, והיינו קושיין ואילו בפסי ביראות שבוקעין רבים בבין הפסים לא אתו רבים ומבטלי מחיצות דדיומדין וא"כ קשיא דר' יוחנן אדר' יוחנן, ופרקינן דר' יוחנן כאן הודיעך קאמר ולא סבירא ליה הכי אלא ס"ל דאתו רבים ומבטלי